

Venstre – fylkespartiprogram ☺

Landbruk

Sør-Trøndelag er landets fjerde største landbruksfylke. Matproduksjonen har melk og kjøtt som hovedproduksjon. Næringa står overfor utfordringer med hensyn til både kompetanse, lønnsomhet og rekruttering. Venstre vil arbeide for at trøndersk landbruk faglig skal ligge i front. En vil også legge til rette for landbruksbasert nyskaping. Fylket har også en betydelig næringsmiddelindustri som Venstre vil støtte opp om.

Skogbruket står overfor store utfordringer i forhold til den fremtidige utnyttinga av skogen. NTNU/SINTEF miljøet ligger i front innen trebasert forskning. Venstre vil bidra til at skognæringa og forskningen samarbeider i utviklingen av nye og miljøvennlige prosesser og produkter.

Venstre vil:

- bidra til økt aktivitet og verdiskaping i landbruket i Trøndelag, bl.a. gjennom etter- og videreutdanning, innovasjon, entreprenørskap og utviklingsprosjekter innen landbruket, som også inkluderer kulturbasert næring og turisme. +
- bedre tilgangen på kapital til investeringer både i tradisjonell produksjon og alternative tilleggsnæringer. +
- fremme de lokale råvarenes og matproduktene mangfold, smak og særpreg. +
- arbeide for å bruke lokale råvarer og produkter som fremmer matglede og helse innenfor alle fylkeskommunens virksomheter. Miljøhensyn må vektlegges i utvelgelsen.+
- samarbeide med landbruksnæringa regionalt om en optimal utnyttelse av midlene i regionen til verdiskaping, miljøoppfølging, rekruttering og likestilling.+
- utvikle landbruksprodukter for eksport.+
- legge til rette for en miljømessig riktig avvirking i skogen og støttet opp om FoU-virksomhet om videreutvikling i bruken av skogsvirke.+
- bidra til at gårdstun i distriktene fortsatt kan være boplasser, også gjerne for andre enn bønder.
- fjerne tilskudd som går til oppdrett av pelsdyr.-
- arbeide for vern av matjorda og økt nydyrking.+
- videreutvikle tilbudene innenfor grønn omsorg+.
- Støtte prøveordningen med dyrepoliti, og er positive til å gjøre ordningen permanent. -
- arbeide for økt utnyttelse av utmarksressurer for å øke landets matvareproduksjon på en kostnadseffektiv og bærekraftig måte.+

Rovdyr

For å redusere konflikt mellom husdyr og rovvilt trengs forutsigbar politikk. I den grad rovdryr og husdyrhold ikke lar seg forene, må Norges forpliktelser til å opprettholde levedyktige rovviltstammer gå foran, kombinert med økonomisk kompensasjon til næringsdrivende som blir berørt.

Venstre vil:

- styrke konflikthemmende tiltak for å redusere tapstallene.

KrF - fylkesprogram 😊

En livskraftig næring er ryggraden for både sysselsetting og bosetting i alle deler av Sør-Trøndelag. De naturgitte ressursene som finnes i fylket, både på land og sjø, gir oss et stort konkurransefortrinn som må utnyttes. Det tette samarbeidet mellom næringslivet og de naturfaglige og teknologifaglige kompetansemiljøene har gitt fylket store fordeler. Samarbeidet bør styrkes slik at næringslivet i fylket kan være ledende innen teknologi, helse og miljø.

Som et kristendemokratisk parti ser KrF det som et særlig ansvar å sikre en bærekraftig utnytting av ressursene. Klima og miljø skal spille en viktig faktor for hvordan næringslivet drives og hvordan ressursene utnyttes.

KrF vil derfor:

- Ha et variert, levedyktig og kompetansesterkt landbruk i hele fylket.
- Sikre landbruksnæringsens ressursgrunnlag gjennom en aktiv jordvernpolitikk.
- Legge til rette for miljøtilpasset tilplanting av arealer som går ut av tradisjonell jordbruksdrift.
- Stimulere til økt produksjon av økologiske varer.
- Ha en arealbruk som skåner reindriftsnæringen.
- At kommuner som avgir areal til havbruksnæringen, skal sikres inntekter fra denne.
- Iverksette stimulerings tiltak for lokal handels og næringsvirksomhet.
- Sikre innovasjon og nyskaping gjennom samarbeid mellom næringslivet, FoU-miljøene (forskning og utvikling) og det offentlige.
- Styrke regionens posisjon innen klima- og miljøteknologi.
- Prioritere god infrastruktur i samarbeid med næringslivet.
- Videreføre samarbeid over landegrensene gjennom for eksempel Interreg (EU), Midtnordenkomiteen og andre regioner i Europa.
- Arbeide for en bærekraftig og balansert utvikling i havbruksnæringen, fiskeri og elvefiske.

Som mennesker har vi fått i ansvar å gi kloden videre i minst like god stand som vi mottok den. I KrF kaller vi dette forvalteransvaret, og det er et ansvar vi ønsker å ta på alvor.

I løpet av de siste hundre årene er verdens forbruk av fossil energi blitt mer enn 20-doblet. Dette har ført til betraktelig større utslipp av CO₂, og vi kan allerede nå begynne å se konsekvensene av utslippene i form av menneskeskapte klimaendringer. Alt tyder på at de menneskeskapte klimaendringene bare vil bli mer og mer synlige de neste årene. Det er derfor viktig at vi fører en helhetlig politikk som tar inn over seg at klimaendringene er farlige, urettferdige og allerede i gang.

Norske skoger bidrar allerede i dag til binding av omtrent like mye CO₂ som de totale norske utslipp. Videre satsing på skogen er derfor viktig, da skogen i tillegg kan erstatte store deler av forbruket av fossil energi. Samtidig gir den betydelig effekt for sysselsetting og næringsliv i distriktene.

Vekst og forbruk i vår del av verden er skremmende. Nå er tiden inne for å handle, ikke bare snakke.

KrF vil derfor:

- Begrense nedbyggingen av dyrka jord. Der god matjord likevel tas i bruk, må utbygger gjøres ansvarlig for at matjorda flyttes til nye arealer for å lage erstatning for det tapte, eventuelt lagres i en "jordbank".
- Legge til rette for klimanøytrale reiser.
- Arbeide for at drosjene i Trondheim i størst mulig grad skal benytte miljøvennlig drivstoff som biogass og strøm.
- Arbeide for at flere bussruter kjøres på miljøvennlig drivstoff.
- Forsette satsingen og forskingen på fornybar energi. (Vind – vann – sol – bølgekraft).
- Fortsatt bygge gode sykkelveier og oppfordre til premiering av jobb-sykling.
- Opprette en fylkeskommunal miljøpris.
- Arbeide for landstrøm ved større havner i fylket.
- Begrense saltbruken på veiene.
- Arbeide for at biologisk mangfold skal opprettholdes

Senterpartiet – fylkesprogram ☺

Landbruk

Landbruket er en hjørnesteinsnæring i fylket. Landbruket i Sør-Trøndelag består av ca. 10 000 landbrukseiendommer, og jorda drives gjennom ca. 3000 aktive driftsenheter.

Hver fjerde sørtrønder utenom Trondheim bor på en landbrukseiendom. Utvikling av landbruket er viktig både for de som driver landbruk og fylkets øvrige befolkning. Årlig kjøper bøndene i fylket varer og tjenester for ca. 1,2 milliarder kroner fra lokale håndverkere, transportører og andre næringer. Landbrukets næringsmiddelindustri er den største industriarbeidsplassen i fylket.

Dyrka jord er en ikke-fornybar ressurs, og den er grunnlaget for all landbasert matproduksjon. Med landets begrensede areal for matproduksjon – der dyrket og dyrkbart areal utgjør 3% av det totale landarealet – er det nødvendig med et sterkt jordvern. Vi vil at matjorda skal få et sterkere lovmessig vern, og at jordvern i større grad skal vektlegges i planprosesser og arealplaner

Reindrift har uvurderlig verdi i fylket som språk-, kultur-, identitets- og næringsaktør i samiske områder. Reindriften bidrar til at tradisjonell kunnskap holdes i hevd, videreutvikles og videreføres

Sør-Trøndelag Senterparti vil:

- Opprettholde et variert landbruk i hele fylket basert på lokale ressurser, med jordbruk, skogbruk, beitebruk og kulturlandskap.
- Innrette de fylkesvise virkemidler i landbruket slik at de skaper et mer miljøriktig og klimasmart landbruk.
- Bruke Trøndersk Landbruksmelding aktivt slik at vi får økt produksjonen av jordbruksvarer med sikte på økt sjølforsyning.
- Gi gode rammevilkår til de bedrifter som foredler råstoffet fra landbruket.
- Gi Skjetlein videregående skole og Skjetlein grønt kompetansesenter gode rammevilkår for å gi nødvendig kompetanse til landbruket og de grønne næringer.
- Utvikle en strategi for å sikre regional anvendelse av den forskningsbaserte kompetansen som særlig er lokalisert i Trondheim.
- Satse på målrettede prosjekt innenfor FoU og kompetanse i landbruket.

- Sikre den planlagte gjennomføringen av de to etablerte prosjektene Kompetanseløft TVidereføre mat og/eller landbruk generelt som et tydelig satsingsområde for Regionalt Forskningsfond.
- Etablere Landbruk21 Trøndelag som et innovasjonsprogram.
- Støtte etableringen av en permanent mathall i Trondheim.
- Styrke kapitaltilgang og virkemidler gjennom målrettet bruk av virkemidlene innenfor Innovasjon Norge.
- Ta hensyn til reindriftas arealbehov i areal- og samfunnsplanprosesser.

Rovdyr

Forvaltningen av rovdyr må skje på en slik måte at aktivt beitebruk fortsatt skal være mulig og lønnsomt. Det høge konfliktnivået som landbruks- og reindriftsnæringen har i forhold til rovdyr må reduseres; dette gjennom mer effektivt uttak av skadegjørere og reduksjon av rovdyrbestandene. Det skal ikke forekomme rovvilt med skadepotensiale i prioriterte beiteområder for husdyr og i kalvingsområder for rein.

Forvaltningsregimet skal styres etter to mål, nemlig å sikre rovviltbestandens overlevelse og at matproduksjonen baseres på utmarksbeite gjennom aktivt beitebruk. Lokale myndigheter og de regionale rovviltmyndighetene må gis større myndighet i rovdyrforvaltningen i tråd med Stortingets rovviltforlikrøndersk Landbruk og Grønn forskning.

Sør-Trøndelag Senterparti vil:

- Arbeide for en rovdyrforvaltning som er forankret i lokalsamfunnene og som sikrer artsmangfoldet gjennom en felles nordisk rovdyrforvaltning.
 - Landbruks- og matmeldingen forutsetter økt matproduksjonen de neste 20 årene. Det må legges tilrette for en rovdyrforvaltning som bidrar til at målet kan nåes gjennom økt matproduksjon basert på våre beiteressurser.
 - Effektivt uttak av skadedyr selv om bestandsmålene ikke er nådd.
 - Ta ut hannbjørner som har gjort skade, eller som representerer et skadepotensiale, og mulighet for jakt på vårsnø.
 - At antallet ynglinger for jerv og gaupe må reduseres til et nivå under dagens bestandsmål.
 - Ha en rovdyrforvaltning som sikrer den sørsamiske reindrifta.
 - Legge til rette for økt bruk av fylkets beiteressurser.
- Utøve en aktiv og målrettet rovdyrforvaltning, slik at konfliktnivået i landbruket blir redusert.
 - Få på plass forvaltningsplan for ørn.

Skog- og utmarksressursene

Senterpartiet i Sør-Trøndelag vil arbeide for økt klimavennlig verdiskaping med ressursene fra skogen i samarbeid med aktørene i skognæringa. Trøndelag har et unikt utgangspunkt med en komplett verdikjede innen skog, og mulighetene for økt aktivitet ligger klar. Industrien trenger mer lokalt tømmer, og hogsten kan økes betraktelig uten at det vil gå ut over det biologiske mangfoldet.

Senterpartiet vil arbeide for å øke aktiviteten i skogbruket og sikre eksisterende skogsindustri samtidig som vi vil bidra til å løfte fram nye aktører som kan benytte skogressursen på nye måter. Framtidens mål om lavere fossile utslipp og behov for produkter som kan erstatte mer forurensende materialer vil gi et økt marked for produkter fra skogen.

Senterpartiet vil bidra til å øke opptaket av CO₂ i ny skog gjennom å realisere tiltakene i klimaforliket om satsing på klimaskog i Sør-Trøndelag. Planting av skog på gjengrodde

arealer er ett av de mest samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltakene for et bedre klima. Samtidig vil dette bidra til en økt skogressurs for kommende generasjoner. Skogen er en viktig del av ressursgrunnlaget på den enkelte landbrukseiendom. Senterpartiet ønsker et samarbeid med forskningsmiljøene og andre næringer for å se på nye måter å bruke utmarksområder. Bærekraftig bruk av utmarksressursene er det beste vern.

Sør-Trøndelag Senterparti vil:

- At uttak av skog skal skje i henhold til skogeiendommens balansekvantum.
- At skog som avvirkes skal være hogstmoden.
- At kvantumet som tas ut i det enkelte distrikt skal tilpasses lokal industri.
- Unnvære hogst i viltets yngle- og hekketid.
- At terrengskader og ødelagte veier i forbindelse med hogst dekkes av driftsoperatør.
- Styrke skogoppsynet i forhold til planting, ungskogpleie og skjøtsel av skogbestandene fra hogstmoden skog. Arbeide for økt verdiskaping i alle ledd i skognæringen. Virkemiddelbruken må vris mot å sikre det grønne skiftet.
- Satse på økt videreforedling av tre og skogsråstoff ved hjelp av regionale utviklingsmidler og midler via Innovasjon Norge.
- Øke utbygging av skogsbilveier, for å sikre tilgjengelighet til hogstmoden skog året rundt.
- Bidra til at tømmervogntog på opptil 60 tonn og 24 meter får økt tilgang på fylkesvegnettet, både gjennom oppskrivning av veger og opprusting av viktige ferdselsårer for næringstransporten.
- Bruke skogsråstoff som energi i fylkeskommunale bygg, og sikre flisproduksjonen i fylket både til smelteverksindustri og varmeproduksjon i bygg.
- Arbeide for at treverk inngår som sentralt byggemateriale i fylkets byggeprosjekter
- Ivareta vern gjennom forsvarlig bruk, og sikre at forvaltning og vern går hand i hand.
- Innføre differensiert forvaltning av strandsonen, samt areal i tilknytning til vassdrag og innsjøer.
- Etablere det nye senteret for forskning på biologisk mangfold (NIBIO) i Sør-Trøndelag.
- Ta alle tilgjengelige virkemidler i bruk for å skape en sterk og konkurransedyktig skogs- og treforedlingsindustri

Arbeiderpartiet - fylkesprogram ☺

Levende landbruk

Landbrukets oppgave er å produsere trygg og variert mat av god kvalitet. Arbeiderpartiet vil, innenfor de handelspolitiske rammene, legge til rette for økt produksjon av jordbruksvarer som det er naturgitt grunnlag for og som markedet etterspør, slik at selvforsyningsgraden kan opprettholdes på om lag dagens nivå. Jordbruksproduksjonen skal skje på en miljømessig bærekraftig måte, og en bør utnytte bedre de store beiteressursene som finnes i fjellheimen til matproduksjon, i nært samarbeid med rendriftsnæringen.

Landbrukspolitikken må ha en slik innretning at det kan produseres mat over hele landet. Ved siden av å utnytte naturressurser til matproduksjon gir distriktslandbruket sysselsetting og bosetting, samt grunnlag for annen næringsvirksomhet. Med landets begrensede areal for matproduksjon er det nødvendig med et sterkt jordvern. Gjennom landbrukspolitikken må rammevilkårene utformes slik at yrkesutøverne i landbruket sikres en inntektsutvikling og

sosiale vilkår på linje med andre grupper. Norsk landbruk leverer råvarer av høy kvalitet til næringsmiddelindustrien. Det er viktig å styrke og videreutvikle norsk næringsmiddelindustri også i framtida.

Skogbruk for framtida

Det har aldri vært så store skogressurser som nå. Framtidas skogbruk skal være en ressurs for mer bruk av miljøvennlig energi og brensel, og nye byggetekniske løsninger. For Trøndelag er skognæringen en framtidsnæring med betydelig potensiale innen både bioenergi og trevare. Det er behov for store omstillinger innen skogbruket, men det er viktig at verdikjedene holdes oppe slik at sentrale virksomheter ikke går over ende i disse endringstidene. Det må også sikres tilgang til områder for å ta ut skog, slik at ikke gjengroingen blir for stor. Sør-Trøndelag Arbeiderparti vil være en pådriver for en framtidrettet skognæring i hele Trøndelag og Jämtland.

Høyre - fylkesprogram ☹️

Landbruk

Trøndelag – Norges fremste region for matproduksjon

Landbruket bidrar til stor verdiskapning i Sør-Trøndelag, ikke minst gjennom en stor næringsmiddelindustri. Fylket er ledende innenfor produksjon av lokal mat, og særlig miljøet på Røros har vunnet nasjonal annerkjennelse. Høyre vil legge til rette for at trøndersk mattradisjon utvikles videre og at produktene blir gjort lettere tilgjengelig for forbrukerne. Et livskraftig landbruk bevarer kulturlandskapet og gir grunnlag for utvikling av gode lokalsamfunn i hele fylket.

Høyre vil:

- Øke matproduksjonen.
- Bidra til økt satsing på produktutvikling og markedsføring for å bringe den trønderske mattradisjonen videre.
- Være en pådriver for økt samhandling og kunnskapsdeling mellom aktører for bedre lønnsomhet.
- Legge til rette for kompetanseutvikling i samarbeid med andre aktører.
- Arbeide for innføring av fagbrev i landbruksfagene.
- Bidra til at det føres en rovdyrpolitikk som ikke skaper hindre for landbruksvirksomhet i fylket vårt.
- Styrke samarbeidet mellom «kunnskapsbyen» Trondheim og landbruket i Trøndelag, som landets viktigste matfat.

Skogbruk

Regler og forskrifter som hemmer bruken av skogressursene må fjernes

Skognæringen er en stor eksportnæring i Trøndelag, og er viktig for den lokale verdiskapning i tillegg til at den bidrar positivt til CO₂-regnskapet og klimapolitikken. Næringen må gis utviklingsmuligheter, og det må legges til rette for at det blir tatt ut mer virke fra skogen i Trøndelag.

Høyre vil:

- Arbeide for å fjerne unødvendige regler og forskrifter som virker hemmende for næringen.
- Være positive til tiltak som utnytter skogressursene bedre og som øker biomassegrunnlaget, f.eks. bioenergi.
- At økt skogvern skal basere seg på frivillig vern og bruk av statens skoger som kompensasjon til dem som må verne egen skog.

- Arbeide for at det plantes mer skog for å sikre fremtidig produksjon.
- Arbeide for å øke skognæringens konkurransekraft ved fjerne flaskehalsar og ruste opp transportårer som er viktige for næringen.

Trøndelag har rike naturressurser, og er en av de fremste regioner innenfor hav-, skog- og landbruk. Vi har flere store industriklynger, og har en aktiv leverandørindustri til olje- og gassnæringen. Vårt fremste fortrinn er våre fremragende forskning- og kunnskapsmiljøer som gir viktige bidrag til både å styrke eksisterende og skape nye bedrifter. Ikke minst vil kombinasjonen av naturressurser og kunnskap bidra til at fylket kan spille en fremtredende rolle i skiftet til et grønnere og mer bærekraftig samfunn. Høyre vil bidra til at trøndersk næringsliv blir sterkere, og skaper større verdier og tryggere arbeidsplasser i fremtiden. Vi skal arbeide for gode og forutsigbare rammebetingelser som gjør det attraktivt å satse i Trøndelag, både for eksisterende og nye bedrifter.

Fremskrittspartiet – fylkesprogram ☹️

Landbruk

Fremskrittspartiet vil stimulere til effektiv produksjon av trygg, god norsk mat. Landbruket er en viktig næring i mange distrikter. Fremskrittspartiet vil styrke landbrukets konkurransevne, og vil at næringen skal være basert på markedsøkonomiske prinsipper, slik som landets øvrige næringer. Vi mener at norske matprodusenter skal ha rammebetingelser for produksjon som er på linje med våre naboland, men at man tar hensyn til vårt høye kostnadsnivå og våre spesielle klimatiske og strukturelle forhold.

Landbruksnæringa i Sør-Trøndelag byr på mye mer enn tradisjonelt landbruk. I fylket og regionen fins en rekke eksempler på produsenter av kortreist mat, der særegne gårdsspesialiteter som lokalprodusert is, ost og andre næringsmidler tiltrekker seg oppmerksomhet utenfor både regionens og landets grenser. I en slik sammenheng er gårdsdrift og matproduksjon også en attraksjon innenfor trøndersk reiseliv.

Fremskrittspartiet vil:

- ha økonomisk likebehandling av økologisk og konvensjonell matproduksjon
- arbeide for lokal forvaltning av rovdyr
- fremheve regionen som produsent av lokal kortreist mat
- ha økt satsing på bioenergi
- jobbe for bedre avskrivingsregler for husdyrbygg

Skogbruk

Skogbruksnæringa må få mulighet til å utnytte sitt potensial for økt verdiskaping i fylket. Det er mer skog enn noen gang i Trøndelag, og disse skogressursene må utnyttes så snart som mulig. Fremskrittspartiet vil derfor tillate utbygging av skogsbilveger slik at trevirket kan tas ut, og brukes til både byggematerialer og industriråstoff. På denne måten vil vi sikre både økt verdiskaping og et bedre miljø i fylket.

I dag står store områder med offentlig eid skog i fare for å råtne på rot. Dette er dårlig ressursutnyttelse, av en råvare som kan fyller mange behov i samfunnet. Samtidig er det mange små skogeiere, som ønsker seg større areal, for å drive mer lønnsomt og effektivt. Fremskrittspartiet er positive til å selge ut deler av den offentlige eide skogen, for å styrke posisjonen til private skogeiere.

Fremskrittspartiet vil:

- gi skogbruksnæringa mulighet til å utsi ja til å selge offentlige eid skog til privatpersoner
- ha økt satsing på bioenerginytte sine ressurser i fylket
- si ja til etablering av skogsbilveger

Miljøpartiet de grønne – fylkesprogram 😊

For De Grønne er solidaritet med livet i ulike former et grunnleggende prinsipp. Vår politikk er fundert i at dyr har egenverdi og rettigheter som skal respekteres. I dette har vi alle et medansvar for at det tas hensyn til individuelle behov, og gis mulighet for utfoldelse av artstypisk adferd. De Grønne vil jobbe på alle plan for at dyr ikke blir ofre for menneskers tankeløshet og grådighet.

Sør-Trøndelag MDG vektlegger blant annet følgende punkt:

- Vi vil følge Sør-Trøndelag politidistrikt når de gjennomfører sitt prøveprosjekt for dyrepoliti i Norge.
- Gjennom opplysningsarbeid, punktdemonstrasjoner og samspill med andre partier vil vi bidra til at pelsdyrnæringen avvikles i vårt distrikt.
- Kjøttproduksjonsbedrifter som viser manglende respekt for dyrevelferdsloven, må møtes med strenge sanksjoner.
- Vi ønsker at alle fylkets kommuner forbyr/forhindrer ville dyr på sirkus.
- Jernbanen gjennom fylket bør sikres for å hindre dyrepåkørsler.
- Fra et grønt ståsted strekker respekten for livet seg lengre enn til individuelle dyr; i tillegg er det viktig å jobbe aktivt for å sikre arters og økosystemers livsmuligheter.

I den grønne visjonen for det gode samfunnet, er bevisstheten høy om matens betydning. Hvordan maten produseres, hvor dyreforet kommer fra, hvordan jorda og det biologiske mangfoldet ivaretas – tema som dette må tas vesentlig mer på alvor i framtiden.

5.1 Jordvern, beiteressurser og bærekraftig landbruk

Landbruket gir mulighet for lokal produksjon, foredling og omsetning av både mat og andre råvarer, og utgjør derfor et viktig element i kretsløpsøkonomien (se punkt 4.1). Det er viktig å erkjenne at geografiske og naturgitte forhold medfører at både regulering og tilførsel av ressurser fra storsamfunnet er nødvendig. Over tid har landbruket også i fylket vårt blitt mer industrialisert, med større enheter, mer ensidig drift og mindre biologisk mangfold. Flere steder i fylket er matjorda under hardt press, hovedsakelig gjennom omdisponering til veier og boliger – mens beiteressursene trues av gjengroing, kraftutbygging, vei og hyttebygging.

Vi ønsker et bærekraftig landbruk bygget på lokale ressurser og med minst mulig belastning på natur, klima og ressurser. Selvforsyning, økologisk jordbruk og dyrevelferd er sentralt, og vi ønsker å bidra så godt som mulig til at trønderske bønder får en god og forutsigbar økonomi. Alle gårdsbruk bør ha matproduksjon som hovedmål, samtidig som gårdbrukernes bidrag til å skjønne kulturlandskapet bør fremheves. Trøndelag har mye frodig utmark som

egner seg godt til beite. Husdyr i utmarka skaper trivsel og er også viktig for å unngå gjengroing med tett løvskog og kratt.

Sør-Trøndelag MDG vil fremheve følgende punkt:

- Vern av matjord er et av vår tids viktigste tema. Vi ønsker et styrket jordvern i Sør-Trøndelag, der både dyrkbar og dyrket jord tas vare på og ikke nedbygges. Tilsvarende bør beiteressurser beskyttes mot både gjengroing og nedbygging. Konkret betyr dette å motvirke at boligfelt, hyttefelt, veier og kraftlinjer spiser stadig mer landbruksareal og beitemark.
- Vi vil spesielt peke på presset mot verdifull dyrka mark på Ørlandet. Jordsmonnet her er av aller beste kvalitet og må beskyttes.
- Også bynært landbruk må støttes, både gjennom jordvern og ved å utnytte nye muligheter for matproduksjon og grønne tiltak. Fortetting av bebyggelse er derfor nødvendig, både i Trondheim og på mindre tettsteder.
- Sør-Trøndelag bør bli et foregangsfylke for økologisk jordbruk. Eksisterende handlingsplaner må følges opp, og tilskuddene økes. Et framtidsrettet, grønt jordbruk er et jordbruk med redusert bruk av fossil energi, importert kraftfôr og sprøytemidler.
- Vi ønsker å ivareta mindre enheter som har allsidig drift og stort biologisk mangfold, og unngå at landbruket i fylket blir stadig mer industrialisert.
- Det bør stimuleres til økt matproduksjon via utmarksbeitere som geit og sau, fremfor kraftfospisere som fjærkre og gris.
- Bønder skal få erstatning for sauer og tamrein som blir drept på beite av fredet rovvilt i Sør-Trøndelag. Vi vil bidra til at flere får den erstatningen de har krav på. Samtidig vil vi bidra til å unngå tap av husdyr og rein ved å støtte utprøving av konkrete tiltak, f.eks å gjete husdyrene.
- Vi vil jobbe for at dagens subsidier til pelsdynameringa omgjøres til en omstillingsstøtte over en fireårsperiode, jamfør MDGs alternative statsbudsjett.

Rødt – fylkeprogram ☹️

Mangler formulering om landbruk

SV – fylkesprogram

4.3 Miljø og en bærekraftig utvikling

Vi må legge om politikken fra ikke-fornybare til fornybare ressurser. Sør-Trøndelag sv vil derfor arbeide for utbygging av vindkraft, bioenergi, småkraft og andre nye fornybare energikilder. Sør-Trøndelag sv ønsker politisk styring med energiproduksjon og strømpris. Vi er i mot at Midt-Norge blir et eget prisområde, og vil ha lik pris for frakt av strøm. Sør-Trøndelag sv vil ta

initiativ til at Midt-Norge, med statlig støtte, kan få kartlagt potensialet for ny fornybar energi og ta i bruk disse for å møte forsyningsknapphet.

Gjennom arealforvaltninga må en sikre det biologiske mangfoldet. Sør-Trøndelag sv vil derfor arbeide for å få økt oppmerksomhet omkring vern av dyrka jord, våtmarksområder, strandsoner og andre verdifulle områder som sikrer det biologiske mangfoldet. Vi ønsker å føre en restriktiv motorferdselspolitikk i utmark. Allemannsretten er en viktig fanesak. Vi vil derfor støtte statlige oppkjøp av store eiendommer for å bevare naturverdier og tilrettelegge for friluftsliv. Vi vil regulere hyttebygging slik at allmennhetens og lokalbefolkningens interesser blir ivaretatt. Fylkeskommunen skal med sine eiendommer være pådriver for bærekraftig drift i lokalsamfunnene i fylket. Fylkeskommunen må være en pådriver for bærekraftig drift av små og store lokalsamfunn.

Sør-Trøndelag sv vil prioritere bærekraft foran vekst i midtnorsk akvakultur. Problemene med blant annet lakselus, rømminger av laks og regnbueørret, og forurensing fra oppdrettsanlegg må løses før vi kan tillate ytterligere vekst. Kontroll av anlegg og fiskefôr må bli strengere, og ny bærekraftig teknologi må bli enklere å innføre.

Næringsliv

Sør-Trøndelag sv vil føre en aktiv næringspolitikk for hele fylket, med sikte på å bevare og utvikle nye arbeidsplasser også utenfor Trondheim.

Sør-Trøndelag sv vil bruke regionale utviklingsfond og innovasjonsmidler til å støtte nyetablering og næringsliv i regionen.

Nærings- og distriktpolitikken må bygge på naturgrunnet, bedriftene og kunnskapsmiljøene. Sør-

Trøndelag hevder seg godt i internasjonale undersøkelser på graden av samspill mellom kunnskap og næring.

ntnu, sintef og høgskolene betyr mye for utvikling av nye virksomheter og nyutvikling i eksisterende bedrifter.

Sør-Trøndelag sv ønsker at det legges til rette for en livskraftig og bærekraftig primærnæring. De grønne næringene må satses på i form av innovasjon, målrettede subsidier og distriktsvennlige tiltak. Landbruket trenger også en langsiktig satsning med forutsigbar økonomi. Det må legges til rette for et aktivt skogbruk i regionen, og selvforsyningsgraden innen matproduksjon

må økes.

Sør-Trøndelag sv vil sikre tilstrekkelig miljøvennlig kraftproduksjon i Midt-Norge, for å gi forbrukere og industri stabile rammevilkår. Vi vil kjempe for å utvikle grønne industriarbeidsplasser i fylket. Lokal industri skal arbeide for leveranse av miljøvennlige tjenester, varer og løsninger. Økt lokal ressursutnytting og økt industriell bearbeiding i Norge er et mål.

Sør-Trøndelag sv vil arbeide for arealplanlegging som reduserer behovet for bruk av bil ved innkjøp. Omlegging av transportsektoren er viktig for at Norge skal lykkes med nødvendig reduksjon av CO₂-utslippene.

Reiselivsbedriftene bør ta i bruk de etablerte sertifiseringsordningene om bærekraft. Godt samarbeid mellom lokale matprodusenter, kulturnæringer og reiselivsbedrifter vil styrke næringen.